

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 457/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť E. V., P., zastúpeného advokátom JUDr. I. N., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 325/04 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 422/07 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. V. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. apríla 2008 doručená sťažnosť E. V., P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 325/04 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 422/07.

Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že: «... Dňa 7. 9. 2004 bola na Okresný súd Bratislava I podaná žaloba proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky o náhradu škody a nemajetkovej ujmy vo výške 13,200.000,- Sk s príslušenstvom. Konanie prebiehalo pod sp. zn. 16 C 325/2004.

Žalovaná strana sa na pojednávania nedostavovala napriek tom, že bola riadne predvolaná.

Dňa 17. 05. 2007 súd vyniesol rozsudok, ktorým bola žaloba zamietnutá.

Proti rozsudku súdu 1. stupňa sa žalobca dňa 10. 07. 2007 odvolal, avšak Okresný súd i Krajský súd boli dlhú dobu nečinní.

Žalobca sa preto rozhodol napísať dňa 11. 02. 2008 predsedovi Krajského súdu v Bratislave žiadosť o odstránenie prieťahov v konaní.

Listom zo dňa 06. 03. 2008 na žalobcovu žiadosť odpovedala predsedníčka Krajského súdu, ktorá vo svojej odpovedi uviedla, že sťažnosť žalobcu je dôvodná.

Zároveň uviedla, že bol vytýčený termín pojednávania až na deň 07. 10. 2008, čo pokladám naďalej za prieťahy v konaní. ...

Porušenie môjho základného práva spočíva v tom, že v konaní sa riadne nepokračuje a došlo k zbytočným prieťahom...

Domáham sa odstránenia právnej neistoty a existencie dlhotrvajúcich prieťahov v konaní a tým priznania môjho základného práva.

Táto skutočnosť je zvýraznená aj tým, že mojou žalobou sa domáham náhrady škody nemajetkovej ujmy. ...

Navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky mi priznal finančné zadostučinenie vo výške 3,000 000,- Sk. Návrh odôvodňujem nasledovne:

Dňa 13. 5. 1998 o 15,30 hod som bol na základe uznesenia Okresného súdu v Trenčíne zo dňa 15. 05. 1998 protiprávne vzatý do väzby pre obvinenie z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zákona, ktorého som sa mal dopustiť dňa 8. 6. 1997.

Vyšetrovanie a súdne konanie na Krajskom súde v Trenčíne a na Najvyššom súde SR prebiehalo až do 26. 9. 2002.

Vo vyšetrovacej väzbe som bol od 13. 5. 1998 do 23. 8. 2001.

Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19. 3. 2002 som bol spod obžaloby krajského prokurátora oslobodený v celom rozsahu, avšak na základe odvolania krajského

prokurátora až Najvyšší súd SR s konečnou platnosťou dňa 26. 9. 2002 vec ukončil, keď vydaným uznesením zamietol odvolanie krajského prokurátora v Trenčíne. ...

Moja psychika je ... vážne narušená a spočíva v psychických depresiách a psycho-neurózach, ktoré síce v niektorých obdobiach ustupujú, avšak sú obdobia, kedy nemôžem pracovať ani spať. ...

Od môjho vzatia do väzby až do súčasnej doby uplynulo už 10 rokov, súdne konanie prebieha od roku 2004 čiže už takmer 4 roky a ja žijem v neistote, v psychických depresiách a obavách, či moje uplatnené právo na súde dospeje do víťazného konca. ...

Toto ťažké, neľudské a bolestivé obdobie ma okradlo o moje ideály, predstavy a moju existenciu a moje ľudskú dôstojnosť.

Počas väzby som musel žiť s vrahmi a inými protispoločenským živlami, ktorých správame sa mi priečilo a veľmi ťažko som znášal útrapy a život medzi týmito ľuďmi.

Moja ľudská dôstojnosť bola absolútne ponížená.

Bol som odlúčený od mojej matky, sestry a mojich priateľov. ...

Chcel som študovať a táto túžba po štúdiu mi naďalej ostala aj po návrate z väzenia, avšak moja psychická trauma, najmä časté zobúdzanie sa zo snami aj v súčasnej dobe nedovoľujú pokračovať v súčasnej dobe vo vzdelávaní.

Veľmi ťažko nadväzujem nové známosti a nemôžem si nájsť ani priateľku. ...

Navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vyniesol tento nález:

Súd vyhlasuje, že Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave svojou nečinnosťou spôsobil prieťahy v súdnom konaní.

Ukladá sa Krajskému súdu Bratislava, aby vo veci bez zbytočného odkladu konal a nariadil pojednávanie v lehote 3 mesiacov a nie až na jeseň 2008.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 3,000.000,- Sk a náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd v Bratislava povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. I. N. ... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 325/04 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 422/07 dochádza k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Z podania sťažovateľa vyplýva, že napadnuté konanie bolo na okresnom súde skončené 17. mája 2007 rozsudkom č. k. 16 C 325/04-612. Sťažovateľ uvedené rozhodnutie prevzal 26. júna 2007, napriek tomu sa na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou až podaním zo 14. apríla 2008, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na okresnom súde, ktorý sťažovateľ označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jeho právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie predmetnej sťažnosti podanej ústavnému súdu aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

2. Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 422/07. Toto odvolacie konanie sa na krajskom súde začalo v jeseni 2007 a bolo ukončené 7. októbra 2008.

Z prehľadu procesných úkonov, ktoré vyplývajú z obsahu sťažnosti, ako aj z informácie krajského súdu vyplýva, že po nápade veci na krajský súd predseda senátu JUDr. J. P. nariadil vo veci odvolacie konanie na 7. október 2008, pričom v uvedenom termíne bola vec po približne jednom roku aj prerokovaná a ukončená.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti posúdil ako zjavne neopodstatnenú z dôvodu, že namietaný postup krajského súdu, aj keď nebol bez prieťahov, nemožno považovať za porušenie práva garantovaného v citovanom článku ústavy a dohovoru. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého prípadu najmä podľa týchto troch kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. II. ÚS 26/95). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri napr. rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 128/03 z 25. júna 2003 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu).

Podľa názoru ústavného súdu nemožno na základe skutočností uvedených v sťažnosti považovať namietaný postup krajského súdu za taký, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priťahy“ v zmysle cit. článku ústavy a dohovoru, preto bolo potrebné sťažnosť aj vo vzťahu ku krajskému súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2008